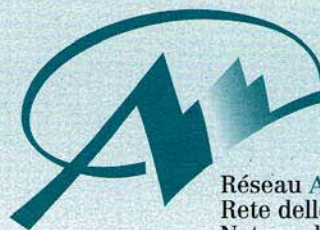

alpenkonvention convention alpine convenzione delle alpi alpska konvencija

Réseau Alpin des Espaces Protégés
Rete delle Aree Protette Alpine
Netzwerk Alpiner Schutzgebiete
Mreža zavarovanih območij v Alpah

Bilten Alpske Mreže

U V O D N I K

Ohranjanje občutljivih gorskih habitatov je eden ključnih ciljev Alpske konvencije. Države, ki jih k tej skrbi še posebej obvezuje Protokol o varstvu narave imajo glede tega gotovo različne (situacije) razmere. Enotna pa je lahko ugotovitev, veljavna za vse, da so habitati specifični za Alpe pod stalnim pritiskom negativnih vplivov in grožnjo njihovega uničevanja. Zato je stalno spoznavanje osnovnih značilnosti in razmer, ki pogojujejo njihov obstoj ter ustrezen način upravljanja z njimi vtkana v temeljna prizadevanja za ohranjanje. Znanja in izkušnje, ki si jih pri tem pridobivamo je nemogoče ekonomsko ovrednotiti, vendar so še kako pomembno bogastvo, s katerim lahko vplivamo na čimbolj pravilne odločitve bodisi dnevnih oziroma lokalnih značilnosti, pa vse do nacionalno ali internacionalno, strateško pomembnih.

Sodelovanje med državami, nosilkami Alpske konvencije je med drugim posebnega pomena tudi z vidika izmenjave izkušenj, znanja in učinkovitega reševanja problemov ustreznega upravljanja habitatov. Posebej v tej smeri podčrtujem pomen in vlogo omrežja Alp. V teh nekaj letih odkar je bilo ustanovljeno, zahvaljujoč francoski vladi, je dokazalo smiselnost in potrebo, da se čimširše in tesno povezuje zavarovana območja z celotnega alpskega prostora in predvsem njihove upravljalce. Slovenija ima glede tega nedvomno dobre izkušnje. Sad takega sodelovanja je tudi partnerska povezava med narodnimi parki Triglav-Les Ecrins-Hohe Tauern, ki so hkrati tudi največji parki Slovenije, Francije in Avstrije in pri tem vodili v izkušnjah in politiki upravljanja z obsežnimi območji visokogorja. S stališča Slovenije, kot kandidatke za članstvo v Evropski uniji, so taka povezovanja še posebej pomembna. Vsebinsko je možno potrditi tudi našo izkušnjo, da je sodelovanje na področju varstva narave in okolja, kljub zapletenim problemom in dilemam, uspešnejše in ne nazadnje hvaležnejše zainteresirane, od veliko bolj polemičnih ekonomskih ali nevhvaležnih političnih zadev. In to je tudi rezultat delovanja Omrežja Alp. Take in podobne povezave so lahko pozitivna vzpodbuda za varstvo drugih aktivnosti in vzpostavljanja še tako drobnih sodelovanj, ki pripomorejo k boljši učinkovitosti uresničevanja Alpske konvencije. Z vključitvijo v Omrežje Alp je tako pri nas začel svojevrstno povezovanje na mednarodni ravni tudi Regijski park Škočjanske jame, eden naših najmanjših parkov, vendar zaradi izjemnega podzemnega sveta, svetovno pomembno območje, vpisana v UNESCO listo svetovne dediščine.

Pozitiven odnos sodelovanja alpskih držav za doseganje čimvečje stopnje okoljske zaščite tako pomembnega dela Evrope ima svoj učinek tudi zunaj tega kraja. Tako se že pojavljajo ideje in pobude za podobno interesno povezovanje karpatskih držav. Za uspešno uresničitev takih interesov je Omrežje Alp lahko v veliko pomoč. Bodoče sodelovanje dveh takih zvez pa bi vodilo že pomembno med regionalno zvezo, ki lahko v marsičem vpliva na bodoče razvojne usmeritve.

Krepitev sodelovanja in podpora vseh držav, podpisnic konvencije sedanjemu in bodočemu delu Omrežja Alp je zato ena od pomembnih nalog na področju okoljevarstvene politike.

Mladen Berginc
Državni posekretar
Ministrstvo za okolje, prostor in energijo

Mladen
BERGINC

VSEBINA

UVODNIK

Mladen Berginc

Uvodna beseda

DOSJE

Uprava habitatov v zavarovanih območjih v Alpah - francoski primer	2
Upravljanje habitatov v zavarovanih območjih v Alpah - italijanski primer	2
Uprava habitatov zavarovanih območjih s projektom Rete-Mreža Natura 2000	3
Upravljanje v zavarovanem območju Hörfeld-Moor	4

ŽIVLJENJE MREŽE

Prireditve v letu 2002...

Sodelovanje 2002	5
Francija :	
Sestanek stalne narodne skupine	5
Srečanje zavarovanih gorskih evropskih območij v Chambéryju (F)	5
Vodilni mednarodni odbor ima predsednika!	5
Mitične gore	5
Banka Intronet « ALPARC »	6
Alpski parki in svetovna dediščina Unesco	6
Natančno opazovanje Alp	6
INTERREG III B	
Habitatp : novembra 2002	6
Domusalp	6
Naravni Park Adamello Brenta	
Novice Life Ursula	7
V Narodnem parku Visoke Ture se mota medved	7
Ponovna vrnitev briketega sera	7
Sedemdeset let prvega slovenskega celovečernega filma V kraljestvu Zlatoroga	7

NOVICE

Sodelovanje pri osveščanju javnosti:	
Igra treh vrhov	8
Publikacije	8

Uvodna beseda

2002 – Mednarodno leto gora – Zavarovana območja v Alpah so organizirala številne aktivnosti: posvete, srečanja in razstave. Za Službo za usklajevanje pomeni to leto, po šestih letih delovanja, predvsem priložnost za obisk upravljalcev, dogovorov o prednostnem delu na področju mednarodnega sodelovanja v prihodnjih letih. V tem letu je bila realizirana tudi velika razstava: »Mitične gore v zavarovanih območjih Alp«, katere odprtje je bilo junija 2002 v Berchtesgadnu. Razstava, ki je skupno sporočilo parkov in naravnih rezervatov, bi se morala v prihodnosti povečati. Mednarodno leto gora se je zaključilo novembra 2002 v Chambéryju s prvo konferenco zavarovanih evropskih gorskih območij. Ob tej priložnosti so se odprla vrata sodelovanju med zavarovanimi območji masivov onstran alpskih meja v ekološkem duhu, ki naj bi se uvrstila v evropsko logiko kot panevropska mreža ali celo NATURA 2000.

Ekipa

Alpske mreže

Upravljanje habitata v Zavarovanih območjih v Alpah - francoski primer

Večina zavarovanih območij je prešlo v zadnjih desetletjih iz pasivnega varstva v aktivno s tem, da so si zastavila točno določene cilje. Upravljalci zavarovanih območij so hitro dojeli, da vzdrževanje naravnega bogastva ni vedno samoumevno. V sklopu zavarovanih območij lahko izginejo celi življenjski prostori ne, da bi pri tem ljudje odgovarjali za svoja dejanja. Ugotovljeno je bilo tudi, da eventuelni degradaciji narave n moremo vedno pripisati poznanih razlogov. Dejstvo, da je narava prepuščena sama sebi, se je danes spremenilo v dejanski ukrep na področju menedžmenta, za katerega so potrebne točne diagnoze in posebne akcije (vspejbujanje širšega občinstva, usmeritev obiskovalcev...).

Poznavanje razvoja življenjski prostorov in razporejanje le-teh glede na njihovo pomembnost

Ukrepi upravljalcev zavarovanih območij temeljijo na ugotovitvi, da se habitat spreminja in, da je življenjski prostor člen dinamične strukture in povezanih akcij. Habitat se širi, se zmanjšuje in se spreminja glede na svoje okolje. Izpostavljen je tudi tokom in prehodnim pojavom. Zavarovana območja v Alpah, čigar 80% teritorija predstavlja habitate skupnih interesov, potrebujejo sredstva za širšo obravnavo tematike še posebej, ker je prostor največkrat kompleksno organiziran. Satelitske slike, zračni posnetki in raznorazne metode, uporabljanje za ugotovitev obstoja predstavljajo dragocena sredstva za cilje, ki smo si ga zastavili.

Težava obstaja v nujnem, širšem in hieratskem razumevanju habitatov. V sklopu mreže Natura 2000 so življenjski prostori pojmovani kot togi, iz tega izhaja tudi težava opisovanja mehanizmov delovanja in prepoznavanje eventuelnih nepravilnosti. K prej omenjeni težavi je treba prišteti še meje zavarovanih območij, pri katerih pride večkrat v upoštevanje le delno postopanje. Delikatno početje je tudi pogajanje s številnimi pristojnimi tudi zaradi raznoraznih vlog, ki jih vsakdo izpolnjuje. Dogovori, spremljanje in ocena ciljev, ki si jih zastavljamo (vedno vzajemno) je pravi kulturni izziv.

Zavarovana območja se preobražajo v opazovalna in eksperimentalna področja, ki so tudi za zgled menedžmentu večjih območij.

Sklenitev pogodbe za menedžment območja, ki temelji na komunikaciji

Izziv je še večji, kadar menedžment zavarovanih življenjskih prostorov temeljno sloni na sklenitvah pogodb s pristojnimi iz zavarovanih območij. Tako početje je relativno nova komponenta za zavarovana območja. Zaradi težave pri komunikaciji, postane problematika še hujša: s pojmovanjem »habitata« se strinjajo le nekateri specialisti, fitosociologija ni še razčistila te zadeve. A je pojem habitat res tako kompleksen? Phragmitum australis Koch 1926 ali pa Caricetum elatae Koch 1926 sta na vse zadnje le dve vlažni območji: na eni uspevajo bambusne palice na drugi pa trave in jih sevada uporabljamo na drugačne načine, kot vsakdo ve!

Razen pravnih nalogah zavarovanih območij, za katere so bila Zavarovana območja v Alpah izjavljena za koordinacijska območja, obstaja tudi naloga slediti nekemu skupnemu ravnanju na homogen način, opisati in kartirati pojave kot tudi določiti enostavne in strokovne kazalce opazovanja. Za vse to je potrebna neka oddaljenost (kdo lahko odloči, kdaj se gre za primerno ohranjenost?), strokovno vedenje (kakšen prispevek dajejo znanstvene skupine) in še posebej sposobnost (in sredstva) izmenjevanja izkušenj. Srečanja v sklopu alpske Mreže bi nam morala nuditi možnost koordiniranih in učinkovitih »korakov« naprej na lestevici napredovanj; to zato, da bi lahko odgovarjati koherentno na vprašanja, ki si jih sami zastavljamo in na tista, ki jih bo nam postavila Evropa, glede na varstvo naravnega bogastva.

Hervé Cortot,

Znanstveni oddlek

Parc national des Ecrins (F)

Uprava habitatov v zavarovanih območjih v Alpah - italijanski primer

Za italijanska zavarovana območja (in to velja gotovo tudi za vse druge dežele) je zaščita, varstvo in upravljanje naravnih habitatov in območij, ki se odlikujejo zaradi svojstvenih značilnosti, točno določena institucionalna dolžnost.

Razna zavarovana območja so načrt za upravljanje okolja že razvile, medtem ko druge, mlajše ali zaradi kompliciranih birokratskih mehanizmov, ga še niso. Vsa pa morajo poskrbeti za doseg cilja učinkovitega varstva biološke različnosti.

Evropska unija je izdala niz smernic, med katerimi je najvažnejša tako imenovana "Habitat" št. 43 iz leta 1992. V smernici so priloženi spiski zavarovanih vrst favne in flore, ter prioritete, spisek habitatov, določeni na podlagi prevladujočih vegetativnih skupin. Nekateri življenjski prostori označeni s asteriskom, so prioritetni in torej predlogi poseganja, ki zadevajo taka okolja morajo imeti absolutno prednost v eventuelnih prošnjah za financiranje v sklopu načrtov za ohranitev in prekalifikacijo. Upoštevajoč naše alpske dežele, ugotovimo prisotnost sledečih habitatov:

- grmičevje Pinus mugo in Rhododendron hirsutum. Gre za razširjeno vrsto habitatov v

- Dolomitih in v Zahodnih Alpah na apnenčastih substratih Koda 31.5.

- travnate kraške apnenčaste površine (Alyssosedion albi), koda. 34.11

- polsušni travniki na apnenčastih substratih (Festuca-Brometalia) z lepimi cvetovi orhidej. koda 34.31-34.34

- gorski in podgorski travniki na silicijevem substratu, bogati na vrstah še posebej na Nardus stricta koda 35.1

- šotišča (številnih vrst; visoke aktivne, zaščitne visoke in nizke, ipd.) koda 51.1, 52.1, 52.2.

- močvirnati apnenčasti travniki s *Cladium mariscus* in *Carex davalliana*. koda 53.3

- okamneli izviri s tufskimi formacijami. (*Cratoneuron*). koda 54.12

- poplave ledeniških studencev s *Caricion atrofusco-saxatilis*. koda 54.3

- apnenčasta melišča srednje Evrope koda 61.6

- apnenčasti podovi koda 62.4

- dolinski gozdovi s *Tilio-Acerion*. koda 41.4

- gozdnata šotišča koda od 44.A1 do 44.A4 vključeno

- aluvialni gozdovi z *Alnion glutinoso-incanae*. koda 44.3

- gozdovi s *Pinus uncinata* z mavčnim ali apnenčastim substratom koda 42.4

Ugotovitev teh prioritet ni vedno zanesljiva in zavarovana območja so imele veliko težav z označitvijo svojih habitatov (tudi tistih, ki niso prioritetni) in s sestavo spiska, ki je vključen v direktivi habitat. Za vsako alpsko zavarovano območje obstajajo gotovo še druge nujnosti in vrste okolja, ki so zaradi njihovih edinstvenosti in posebnosti varstva in ohranitve vredna. Samo za primer naj omenimo, da manjka možnost pripisa določene kode za mešane gozdove bele jelke, bukve (kjer je prisotna tudi smreka). Ti so sicer med najvažnejšimi in izredno lepimi gozdovi na mnogih področjih srednje-vzhodnih Alp.

Vsekakor je pravilno, medtem ko čakamo na dopolnitev in revizijo spiskov (s tem da ugotovimo prednosti), da začnemo sodelovati zato da bi lahko predstavili aktualno situacijo posameznih zavarovanih območij. Začeti moramo z izmenjavanjem izkušenj in sodelovanjem na ravni uprave življenjskih prostorov. Alpska Mreža je s pomočjo vprašalnika povabila vse parke, naj sporočijo njihove podatke. Prepričani smo da je treba še veliko storiti in le malo zavarovanih območij je takih, ki razpolagajo z zadostnimi oz. zanesljivimi podatki

(kar se tiče poznanja lastnega območja) ali z zadostno delavno silo oz. človeškimi viri, ki so potrebni za interpretacijo in ocenitev podatkov na razpolago.

Nekateri parki so bolj napredni in so zbrali veliko gradiva tudi s točno kartografijo v primernih merilih (od 1:50.000 za podrobnejše).

Zelo pomemben fenomen, ki zanima še posebej italijanska pobočja, je odseljevanje iz gorskih območij in napredovanje gozda in grmičevja v škodo travnikov. V časih pomeni to tudi ponovna pridobitev naravnosti, čeprav, največkrat se zrcali v izgubi bioraznolikosti. Zato, da bi lahko ohranili nekatere svojevrstne življenjske prostore (na primer suhe gorske travnike ali tiste, ki so namenjeni košnji) bi jih bilo potreba kositi ali pa posegati z drugimi aktivnimi ukrepi. To je problem, ki teži številna zavarovana območja v Alpah in ki zahteva precejšnje investicije in podrobno nadzorovanje teritorija. Samo tako lahko dojamemo razvoj rastlinskih skupnosti in se izognemo nepotrebnih ali celo škodljivih posegov.

Za dobro poznavanje habitatov je potrebna temeljna dokumentacija. Izhodiščni pogoj je znanstveno poznavanje rastlinskih skupnosti (primerne in podrobne fitosociološke in tipološke karte). To zahteva pa tudi izvedbo določenih metod in strategij na podlagi katerih lahko določimo spremembe, ki so povezane z naravno dinamiko in s fenomeni degradacije, ki jih je povzročil človek. Važno je torej da se parki, ki so že poskusili izvajati upravne ukrepe na nekaterih habitatih, ne glede na spisek evropskih prioritet, sporočijo metode in rezultate, ki so jih pridobili zato da bi spodbudili vedno bolj kvalificirano kulturo varstva okolja. Ta lahko temelji na metode "nevmešavanja" (pasivna uprava, pripustitev naravnemu razvoju, ki je v nekaterih primerih potrebna) ali pa na programe aktivne uprave. To sta temeljna ukrepa za ohranitev nekaterih svojevrstnih življenjskih prostorov.

Cesare Lasen

tehnični sekretariat

Federazione Italiana dei Parchi e delle Riserve Naturali (I)

Uprava habitatov zavarovanih območij s projektom Rete-Mreža Natura 2000

Brez dvoma je tematika velike aktualnosti in važnosti, še posebej če jo povežemo na cilje in izvrševanje projekta Rete-Mreža Natura 2000. To velja še posebno za naš primer oz. za Avtonomno pokrajino Bocen, kjer se priporočena območja Natura 2000 ujemajo ali se nahajajo znotraj meja lokalnih zavarovanih območij.

Naša uprava je trdno prepričana, da primerna uprava predstavlja veliko priložnost in nudi možnost pospešitve procesa revizije, osvežitve upravnih instrumentov in torej ovrednoti življenjske prostore znotraj območij, ki so velikega naturalističnega pomena (in ne samo). Izvrševanje ne temelji samo na pristope in metodologije na evropskem nivoju. Temu je mogoče dati še značaj večje pomembnosti in čezmejnega obsega (to je postala nujna značilnost) poslužujoč se sinergije in znanja na terenu.

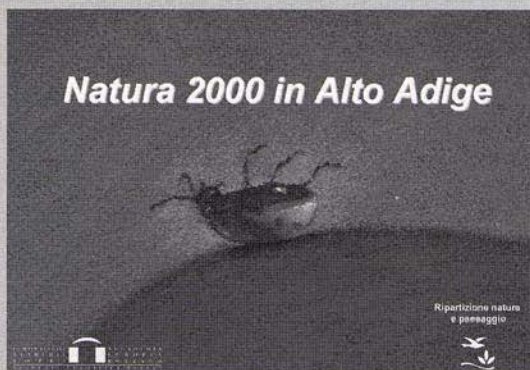
Kako se dejansko ukvarjamo s tematiko?

Kot mnogi že vejo se je v Italiji proces izvajanja Direktive Habitat (92/43/CEE) začel z izvajanjem ministrskega projekta Bioitaly, na podlagi katerega je bilo na južnotirolskem območju ugotovljenih 34 območij (SIC) kar odgovarja 18.6% pokrajinske površine; 16 so bile potrjene oz. opredeljene kot ZPS.

Sedaj je naša absolutna prioriteta kitično revidirati banke podatkov, ki so bile sestavljene v letu 1995 zato da izboljšamo pomanjkljivosti in dodamo nove podatke in študije, ki smo jih med tem časom dobili na razpolago: faza osveževanja je že v teku in se bo končala s sestavo poročila (priročnika) ki naj bi jasno in neposredno predstavilo vsebine bank podatkov samih; v poročilu bodo še druge informacije kot na primer splošni opisi življenjskih prostorov, ki se nahajajo na območju pokrajine. Očitno je, da je naš namen seznaniti strokovnjake, (in tudi druge) o vsebinah banke podatkov zato, da bi pripravili primerno sredstvo, ki je nujno za izvajanje procedure Ocenjevanja vpliva v sklopu direktive same.

Vedno v okviru širjenja in objav, sta pred kratkim objavljena specifični tekst (Natura 2000 v Južni Tirolski - Natura 2000 in Südtirol - 256 strani) in prospekt daljnosežnega vidika. V programu imamo tudi srečanja na temo z okoliškimi administrativnimi strukturami in z lokalnimi združenji.

Kar se tiče uprave moramo omeniti da je zadnji Pokrajinski odbor (dne 1.10.2001) odobril Pravilnik za izvajanje procedure Ocenjevanja vpliva znotraj zavarovanih območij Natura 2000 (v kratkem bo tudi objava v Uradnem listu). Pravilnik je spremljala ustrezna okrožnica zato da bi predstavili oblike in načine izvajanja procedure same.

Kar se tiče uprave, je v začetni fazi pilotni projekt, ki predvideva štiri upravne načrte (ki se med seboj razlikujejo na podlagi geografskega območja in tipologije habitatov) zato da bi lahko pripravili specifične smernice za sestavo naslednjih upravnih načrtov; istočasno je v teku opredelitev pristojnega nadziranja in ocenjevanja za potrebna sofinanciranja.

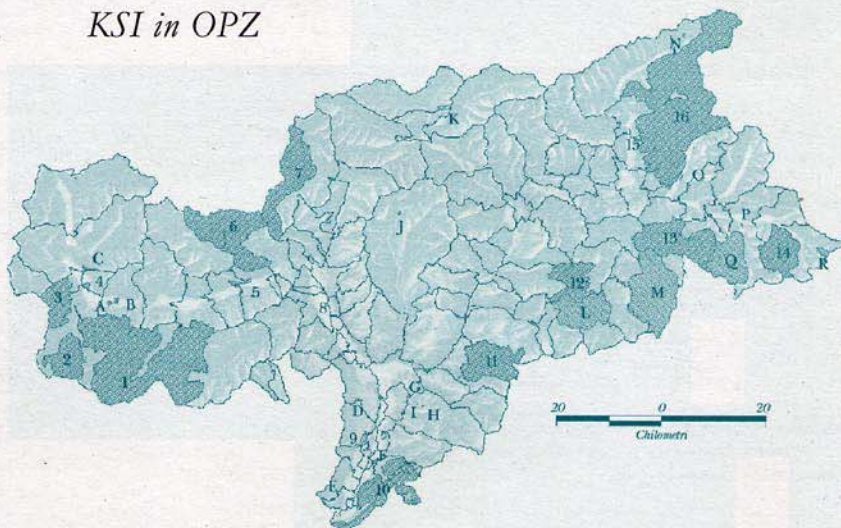
Skupaj z zgoraj omenjenimi dejavnostmi, mislimo da je zelo važno temeljito analizirati tipologije habitatov, ki so prisotni na pokrajinskem teritoriju (tudi s pomočjo posebnih načinov mapiranja). Važno se nam zdi določiti ključne (verjetno s posebno objavo) zato da bi lahko še precej gotovo pripisali življenjske prostore določenim kategorijam Natura 2000; (saj le redko razporeditev določenega habitata odgovarja Interpretation manual of EU Habitats oz. temu kar je dejansko prisotno na teritoriju). Zgoraj omenjene dejavnosti morajo še posebej pripomoči procesu revizije in integracije spisa habitatov Natura 2000 v deželi alpskega loka. To je neizbežni pogoj za izvedbo načrta samega.

Enrico Brutti

Služba naravnih parkov

Provincia Autonoma dell'Alto-Adige (I)

KSI in OPZ

Območja predložena v KSI in OPZ : Val d'Ultimo-Solda (1), Ortles-Monte Madaccio (2), Alpe di Cavallaccio (3), Ontaneto di Sluderno (4), Stepška vegetacija Sonnenberg (5), Val di Fosse (6), Ladin-Complesso di Monteverde (7), Delta del Valsura (8), Lago di Caldaro (9), Monte Corno (10), Sciliar (11), Val di Funes-Sass de Putia (12), Val di Foresta-Val de Ciastlins (13), Val Campo di Dentro-Val Fiscalina-Praticasella (14), Ontaneti del torrente Aurino (15), Vedrette di Ries (16).

Območja predložena v KSI : Ontaneto di Cengles (A), Ontaneto di Oris (B), Tartar-Leiten (C), Bucche di Ghiaccio presso Appiano (D), Lago di Favogna (E), Castelfeder (F), Isola di Totes Moos (G), Isola di Wölfl (H), Isola di Tschingler (I), Gisser Auen (J), Hühnerspiel (K), Val Gardena-Vallunga-Puez (L), Alpe di Fanes (M), Wiesermoos (N), Rasner Moser (O), Ontaneti della Rienza (P), Pico di Vallandro-Lago di Landro-Prato Piazza (Q), Monte Covolo-Alpe di Nemes (R).

Upravljanje v zavarovanem območju Hörfeld-Moor

Vlažno območje Hörfeld-Moor je veliko približno 140 hektarjev in leži v dolini med Alpami Gukrtal in Seetal, na 900 m nadmorske višine. Nizko barje leži med dvema občinama, približno 80% v občini Hüttenberg, okraj St. Veit/Glan (Koroška) in ostalih 20% pripada sorazmerno občini Mühlen, okolje Murau (Štajerska).

Leta 1984 so uvrstili Hörfeld na koroški strani v zavarovana območja. Leta 1987 ji je sledila tudi Štajerska. V tem času so občina Hüttenberg z udeležbo Koroške, Štajerske same in avstrijske deželne skupine iz Štajerske Zveza za varstvo narave, kupile prva zemljiča.

V začetku 90. let je bilo ustanovljeno na pobudo občine Hüttenberg, skupaj z občino Mühlen po intenzivnih pripravah Društvo za varstvo narave Hörfeld-Moor. 30. oktobra 1996 je Komisija RAMSAR uradno priznala Hörfeld-Moor za »Vlažno območje mednarodnega pomena«.

Leta 1995 je Avstrija vstopila v Evropsko unijo, tudi zaradi tega je Društvu za varstvo narave Hörfeld-Moor uspelo dobiti dovoljenje v sklopu Natura 2000 - območje Hörfeld-Moor za prvi avstrijski mednarodni projekt Life- Narava.

S projektom LIFE Hörfeld-Moor in sledečimi je bilo mogoče uresničiti številne ukrepe:

- Z odkupom 42,86 hektarjev območja, veliko zemljišč so postale zavarovana območja. V lasti države je sedaj približno 97 hektarjev (prib. 72%).

- Ponovno obdelovanje bivših setvenih površin, kot tudi ohranitev in izboljšava življenjskih pogojev posebnih čivali in rastlin, za naslednjimi ukrepi : krčevina in urejanje vlažnih področij oz. 6,24 hektarjev, ki so bile puščene v prahi ; krčenje oz. sprememba 8,25 hektarjev in pogozdenje območja a smrekami; neizkoriščanje gozdovov, 2,34 hektarjev, sive ješe ob naravnem potoku Steirer, razširitev lok 2,9 hektarjev.

- Znanstveno upravljanje je bilo izvedeno na 7. izbranih zemljiščih zato, da bi lahko dokumentirali razvoj raznoraznih ukrepov.

- Posebne varstvene ukrepe, na primer za povodnega kosa (zgrajena so bila posebna gnezdnica), pribe, kosce (z uporabo setvenih površin), njivske krtice

(s posebnimi zabožki) in pisancev (prinesli smo 1000 mladičev) smo uvedli zato, da bi zagotovili oziroma okrepili že obstoječo populacijo.

- Tudi v vodogradnji je bilo sprejetih nekaj ukrepov : zgradnja 3. manjših vodnih tokov za dvoživke (prib. 25 m²) in ribnika (prib. 0,4 hektarjev, slika 5).

Z zaključitvijo projekta LIFE- Narava je bilo sprejetih sicer veliko ukrepov, niso bili pa še dokončani. Koordinacija in organizacija bodočih ukrepov obvezujeta Društvo varstva narave. Vdrževalne ukrepe (na primer košnja) vlažnih travnikov so prevzeli lokalni kmetje. Z najemnimi pogodbami in sicer preko ÖPULA (Avstrijski program za pravično kmetijstvo) in preko štajerskega BEPa (program za ohranjanje biotopov) smo zagotovili gospodarjenje.

Kar se tiče lovkega aspekta, še posebej lova vodnega ptičjega sveta, bo upoštevan v sklopu nove najemne pogodbe, ki bo sklenjena na koroškem področju.

Klaus Krainer

Arge Naturschutz(A)

porodni kos (cricetus cricetus) © M. Corvill, Parc national des Écrins (F)

Prireditve v letu 2002...

Sodelovanje 2002

Leto 2002 bo posvečeno širšemu sodelovanju med vsemi zavarovanimi območji v Alpah, ki se že šest let aktivno udeležujejo delovanja Mreže ter pripomorejo k prihodnjemu razvoju Alpske mreže (pričakovanja, potrebe, načrti). Skupina Mreže bo skušala obiskati vsakega partnerja pred koncem 2002, zato da bi razpravljali o raznih vprašanjih. Un rapport avec les résultats de cette action sera publié après la consultation des espaces protégés alpins.

Francija : Sestanek stalne narodne skupine

7. junija 2002 se je v narodnem parku Vanoise v mestu Termignon sestala stalna narodna skupina. Od leta 1996 je bilo to 12. srečanje. Ocenili so potek narodnih in mednarodnih aktivnosti, v katerih so sodelovala francoska zavarovana območja. Razpravljali so o projektih za skupne publikacije francoskih alpskih parkov in o evropskih projektih, predvsem v okviru INTERREG II. Podana je posebna informacija o razvoju Mreže Alp v osrčju Alpske konvencije. Celoten zapisnik v francoskem jeziku lahko dobite v Mreži Alp.

Srečanje zavarovanih gorskih evropskih območij v Chambéryju (F)

Montanea, mesto Chambéry in Mreža zavarovanih območij v Alpah organizirajo konferenco z naslovom »Zavarovana evropska gorska območja – življenjski prostor, informacijska središča in izmenjava«, da bi združili upravljavce gorskih območij. K prireditvi, si se je vršila v Chambéryju od 13. do 16. novembra 2002, je sodelovalo 18 držav.

Konferenca, ki je bila uradni prispevek Francije k Mednarodnemu letu gora, je bila priložnost za pogovore o temah, kot so: upravljanje biozarnolikosti, vloga informacijskih središč v zavarovanih območjih, sodelovanje domačinov. Ob tej priložnosti so bila določena področja, ki bodo predmet poseganja na evropskem nivoju. Namen prireditve je tudi ustvariti in okrepiti stike ter sodelovanje med evropskimi masivi na področju glavnih vprašanj, ki so zavarovanim območjem skupna.

Izjava o bodočem sodelovanju je bila že sestavljena (na razpolagi pri Alpski mreži)-

Vodilni mednarodni odbor ima predsednika!

Vodilni mednarodni odbor se je zbral 14. in 15. marca 2002 na Bledu. Odbor je intenzivno preučeval možnosti za še bolj mednarodno strukturo Mreže Alp, predvsem glede morebitnega pravnega statuta in vprašanja močnejšega vključevanja drugih držav podpisnic Alpske konvencije. Po sprejetju internega pravilnika zadnjega zasedanja generalne skupščine, je odbor uradno izvolil predsednika in podpredsednika Mreže Alp. Za predsednika je bil izvoljen Michele Ottino (direktor Narodnega parka Grand Paradis), za podpredsednika pa Janez Bizjak (direktor Triglavskega narodnega parka). Obema se zahvaljujemo in jima čestitamo. Svoje dolžnosti bosta opravljala do naslednjega zasedanja generalne skupščine, ki bo leta 2002 v Berchtesgadnu, za organiziranje pa je zadolžen Michael Vogel (direktor Narodnega parka Berchtesgaden / Nem) s sodelovanjem y oddelkom za usklajevanje Mreže Alp. Ostale točke dnevnega reda se zadevale organiziranje programov akcij za leto 2002, uvedbo razstave »Mitične gore v zavarovanih območjih Alp« in organiziranje različnih prireditev. Vodilni odbor je na srečanju prav tako obravnaval usklajevanje med zavarovanimi območji za uvedbo programov INTERREG III.

Ime : Ottino
Priimek : Michele
Organizem : Predsednik,
Alpske mreže
Direktor,
Parco Nazionale Gran Paradiso (I)

Ime : Bizjak
Priimek : Janez
Organizem : Podpredsednik,
Alpske mreže
Direktor,
Triglavski narodni park (SI)

Glavni obratci © Alpske mreže

Razstava mitične gore v Sand in Taufers © Alpske mreže

Mitične gore

Razstavo na temo mitičnih gora v zavarovanih območjih smo dokončali. Razstava, ki združuje trenutno enajst partnerjev bo potovala po Alpah (glej priloženi spored). Predstavi se na originalen način s prelepimi slikami, grafikami in risbami, ki obravnavajo teme mitov in legend alpskih gora. Leto 2002 oz. "Mednarodno leto gora" je izhodiščna točka te pomembne razstave, prevedena v štiri alpske jezike. V prihodnjih letih se bo še nadalje obogatila in si jo boste lahko ogledali tudi v Vaši deželi. Izkoristite priložnost !!!

Banka Intranet « ALPARC »

Zato da bi olajšali izmenjavo informacij, upravljalci zavarovanih območij načrtujejo vnos v spletni podatkovni organizaciji, ki so povezane z mrežo, in tistih informacij, ki so povezane z delovnimi skupinami. Te bodo na razpolago online.

Nov sistem Intranet Alpske Mreže « Alparcintranet » bo postal inovacijska banka podatkov z več kot 3500 pojasnili. Po zaslugi novih tehnologij (Internet) je mogoče izboljšati kakovost in uporabo informacij. « Alparcintranet » je prvi pripomoček s čezalpskimi podatki, dostopen neposredno vsem partnerjem.

Banko podatkov, ki jo ščiti geslo, bodo lahko uporabniki neposredno osvežili. To bo obogatila še skupna banka podatkov Mreže. Dostopne bodo tudi digitalizirane diapozitive, ki se nanašajo na tematike zavarovanih območij.

V kratkem oz. pred vstopom v mrežo bo banka podatkov na razpolago v splošno znanje in za eventualne opombe upravljavcem.

Natančno opazovanje Alp

WWF International, CIPRA, Mednarodni znanstveni odbor za raziskovanje Alp in Alpska mreža so prejšnjega maja od 15. do 18. soorganizirali v Gapu-Charance (F) work-shop. Ob tej priložnosti se je zbralo približno 60 znanstvenikov in upravljalcev iz vseh alpskih držav : izvedenci z različnih področij : rastlinstva, preučevanja nevretenčarjev, voda, poljedelstva in biotske raznovrstnosti, ekologije krajine in gospodarsko-socialnega področja. S tem smo hoteli opredeliti prvo skico zemljevida Alp, in prikazati

tako tudi na področju okolja šibkosti in krepkosti masiva. Nekatere zastavljene cilje smo že dosegli oz. smo opredelili:

- še posebej zanimiva območja za nekatere rastlinske združbe, velike roparje, velike travojede, majhne in srednje sesalce, ptice in zemeljske nevretenčarje

- Habitat tekočih voda

- prednostna območja za ohranitev narave

- pomanjkljivosti v porazdelitvi zavarovanih območij (parki, Ramsar območja, ZPS...)

- naselja in okolja

Skupina je tudi opredelila kriterije za identifikacijo ekoloških koridorjev, cilje ohranitve alpske regije, cilje sub-regij in določena prioriteta območja. Končno poročilo delavnice bo predvidoma dokončano do konca leta in ga bo spremljala kartografija.

INTERREG III B

Habitatp : od novembra 2002

Evropska unija je odobrila projekt HABITALP v okviru programa INTERREG III B Alpski lok. Odobrili so samo 7 prošelj na 37 predstavljenih.

Zamisel projekta je nastala v sklopu delovne skupine Mreže zavarovanih območij v Alpah Habitat. Opira se na smernico Eu Natura 2000, ki zahteva dolgoročno nadzorovanje še posebej varstva vrednih življenjskih prostorov (direktiva Habitat). V ta namen je treba ustvariti skupne standarde na evropski ravni. Kar se tiče krajine, zastavljeni cilj lahko dosežemo s točnim posnetkom vseh področij življenjskega prostora s pomočjo CIR (infrardeči barvni posnetki). V projektu HABITALP bodo razvite primerne metode.

Izvajanje projekta bo začelo novembra 2002 za dobo treh let. Udeležile so se naslednja zavarovana območja : Narodni park Berchtesgaden, (vodja), ASTERS, Avtonomna provinca Bocna, Consorzio Parco Nazionale dello Stelvio, Narodni park Hohe Tauern, Parc National de la Vanoise, Parc National des Ecrins, Parco Naturale Mont Avic, Parco Nazionale Dolomiti Bellunesi, Parco Nazionale Gran Paradiso und Parc Naziunal Svizzer.

Večjezična primes in veliko število partnerjev zahtevata veliko vlogo truda pri koordinaciji projekta. Pri tem bo Mreža zavarovanih območij v Alpah bistveno pripomogla k uspehu načrta.

Annette Lotz, Nationalpark Berchtesgaden (D)

Alpski parki in svetovna dediščina Unesco

Generalna skupščina, ki je zasedala leta 2001 v narodnem parku Kalkalpen je predlagala ukrep, ki bi bil enoten v vseh zavarovanih alpskih območjih in bi se nanašal na oblikovanje skupnih utemeljitev, ki bi veljale za vsa zavarovana območja v Alpah (uvodno preučevanje). To bi dovoljevalo posamezno kandidiranje na skupnem območju. S tem bi se lahko razvil poseben in zelo zanimiv vidik in sicer, da bi bila neka posamezna kandidatura v zavarovanih območjih čezmejna : Vanoise, Grand Paradis; Stelvio, Švicarski narodni park; Mercantour, Alpi Marittime; Hohe Tauern, Vedrette di Ries Aurina, ...

Da bi to poslanstvo (oblikovanje skupnih utemeljitev) dobro vodili, mora imeti Mreža Alp pravico do okrepitev (osebje, sredstva). Vsi upravitelji bi bili o tem vprašani takoj, ko se prične predstavitev (ustrezen člen). Pridobljena mnenja bodo predmet nadaljnjih informacij. V primeru, da to poslanstvo ne bo mogoče izvesti, bodo zavarovana območja o tem obveščena. Točka bo torej uvrščena na dnevni red naslednjega zasedanja generalne skupščine.

Domusalp

Opis : posnetek stanja in seznam tipologije alpskih zgradb, tradicionalnih tehnik za proizvodnjo tradicionalnih materialov, njih integracija v krajino na podlagi primerov modelov obnov v sklopu Mreže zavarovanih območij v Alpah.

Vodstvo projekta : Narodni park Grand Paradiso

Pričakovani rezultati :

- izboljšanje metod vplivov na tradicionalne arhitekturne in krajinske dediščine kot bistveni element alpske kulture s pomočjo aktivne vloge zavarovanih območij

- objava « seznama » poskusnih gradbišč in modelov posega na izbranih krajih na podlagi primerljivih in prenosljivih konkretnih izvajanj

- vključitev oseb, ki delujejo v sklopu primernih načinov dela na ravni zavarovanih območij in partnerjev projekta ali z udeležbo privatnih družb (investirana vsota za varstvo in ponovna pridobitev v naslednjih petih letih)

Projekt Domusalp je bil na prvem razpisu zavržen, svetuje po se njegovo ponovno predstavitev.

NARAVNI PARK ADAMELLO BRENTA NOVICE LIFE URSUSA

Projekt za naselitev medveda v Trident je dal povsem zadovoljive rezultate. V letu 2002 se je zaključila prva faza izpustitve s preselitvijo zadnjih treh medvedov - 1 samca in 2 samice : Gasper, Brenta in Maja. Po več kot 20 letih je Life Ursus praznovala rojstvo prvih mladičev tridentskega rjavega medveda. Ti so bili prvič opaženi v mesecu marcu, mladiči (sinovi Kiraka in Jozeta, dveh naseljenih medvedov) so premostili najbolj kritično fazo in se pridružijo ostalim 10 izpuščenim - tako kot določeno na podlagi študije izvedljivosti, ki so je izvedel Institut za divjo favno - na območju Naravnega parka Adamello Brenta. To predstavlja važen korak naprej za prerod populacije Brente. Ob enem potrjuje prilagodljivost na teritorij naseljenih vrst in upanja na obnove medvedje populacije v Srednjih Alpah postanejo resničnost.

V Narodnem parku Visoke Ture se mota medved

Pred skoraj 150. leti je bil medved v Avstriji pokončan. Od letošnje pomladi je občutek odličien in končno lahko prvič potrdimo obstoj 2. medvedov v Salzburškem območju Narodnega parka in medvedke na južni strani Tur (Vzhodna Tirolska in Koroška).

Konec maja, ob priložnosti izleta v Rauris so bile fotografirane sledi odraslega medveda. Slednjič je bilo spet vse mirno in se ni več govorilo o medvedih. V južni Tirolski in na Koroškem je bila pa istočasno na poti "Vida" rjava medvedka. Medvedka je doma iz Trentina in je čez Brenner prišla v dolino Defreggen, slednjič se je napotila čez Vzhodno Tirolsko do Schobergruppe v smer Koroške. Z oddajno ovratnico je WWF sledila telemetrijsko ruti medvedke.

Na začetku avgusta so javili pri upravi Salzburškega narodnega parka 14 raztrganih ovc iz doline

Fuscher, dejanje, za katero ni bilo razlag. Kaj kmalu pa so ugotovili, da so bile te sicer atipične žrtve za medveda čeprav jih je prav le medved lahko povzročil, kajti v neposredni bližini ovčjih mrhovin našli sveže sledi medveda. Koroški zagovornik medvedov, Mag. Bernhard Gutleb, je na podlagi velikosti sledi potrdil, da je mlad medved, približno 2.5 let star in okrog 70. kg, raztrgal ovce.

Nenavadni plen lahko pripišemo medvedu zaradi neizkušenosti, saj je bil dokaj mlad. Kmetu, kateremu je medved raztrgal ovce, je uprava narodnega parka pomagala pri izpopolnitvi formalnosti za prošnjo odškodnine. Dokazane medvedove škode po eni strani krije Skupnost lovcev iz Salzburškega Landa z obveznim zavarovanjem, po drugi pa nudi tudi sam Land Salzburg povračilo škode, ki jih povzročijo rjavi medvedi. Ti so sicer čez celo leto zaščiteni s Salzburškim zakonom o lovu divjaci.

Klasična področja medveda v Avstriji objemajo Karavanke, Karniške Alpe, Gailtske Alpe na Koroškem in Vzhodni Tirolski, severne Apneniške Alpe in štajersko ter Dolno in Gornjo Avstrijo. V Avstriji se nahajajo menda približno od 25 do 30 medvedov. V Zvezni deželi Salzburg je bilo videti medveda v zadnjih desetih letih le redkokdaj in na hitro v Langau. Medvedi so v Narodnem parku Visoke Ture dobrodošli. Veliko imen krajev in gora kot na primer soteska medveda, kopa medveda ali medvedja glava dokazujejo, da je bil nekoč medved na našem območju doma. Občina Fusch narodnega parka ima medveda celo prikazanega v grbu. Ponosni smo, da je medved ponovno izbral Narodni park Visoke Ture za življenjski prostor. To je tudi dokaz nedotaknjenosti narave v narodnem parku Visoke Ture.

Ferdinand Lainer
Nationalpark Hohe Tauern (A)

Pet mladičev pa je torej končno prvič poletelo. Trije mladiči so se rodili in poleteli v Italiji, v Narodnem parku Stelvio, dva pa sta se rodila v Franciji, v Narodnem parku Vanoise.

Vir : International Bearded vulture Monitoring,
Poročilo III 2002-10-06
Nationalpark Hohe Tauern (A)

Ponovna vrnitev brkatega sera

Letošnje leto je bilo dobro za prirast brkatega sera. Na celotnem alpskem območju se je na prostem rodilo šest mladičev, kar je dokaz dobrega delovanja ponovne vrnitve te živali.

Eden od šestih mladičev, ki se je rodil v regiji Haute Savoie, je na žalost po padcu z gnezda umrl.

Sedemdeset let prvega slovenskega celovečernega filma V kraljestvu Zlatoroga

Gibljiva slika se je v javnosti prvič pojavila v Parizu, natančneje v salonu Grand Café del Boulevard des Capucines, v letu 1895. Od tedaj do danes je sedma umetnost dobesedno preplavila vse druge - ne le kot umetnost, ampak tudi pri dokumentiranju in zabavi. Slovenci smo se s prikazovanjem filma prvič srečali jeseni 1896, še v Avstro-Ogrski : Lebender Photographien in Lebensgrosse so pokazali v Mariboru in Celju, v Ljubljani pa Živeče fotografije v življenjski velikost". Pravnik Dr. Karol Grossman je prvi Slovenec, ki je pri nas posnel gibljivo sliko. Iz časopisne novice iz leta 1899 poznamo posnetek Razgled Ljubljane, dejansko ohranjen pa je njegov sedem metrov dolg kader Odhod od maše v Ljutomeru (1905).

Avgusta 1931, torej pred sedemdesetimi leti, je Turistovski klub Skala v dvorani hotela Union v Ljubljani prikazal prvi slovenski celovečerni film V kraljestvu Zlatoroga. V nemem filmu, ki ga je v letih 1928 in 1929 po scenariju Juša Kozaka posnel in režiral Janko Ravnik, eden od pionirjev gorniške fotografije, so igrali Joža Čop, Miha Potočnik, Herbert Drogenik in Franica Sodja. V prikaz naravnih lepot Gorenjske, predvsem Julijskih Alp, je vpeta preprosta zgodba treh fantov, študenta Gornika, kmeta Klemen in delavca Robana, ki se odpravijo na Triglav. Spotoma se srečujejo z naravo in ljudmi tega območja, v zgodbi pa izstopa romanca med mlado majerico Lizo in Klemenom.

Janko Ravnik je trideset let kasneje takole obujal spomine na snemanje : "Še preden sem se začel ukvarjati z mislijo, da bi posnel prvi slovenski film, sem bil vnet fotoamater. Vselej, kadar sem šel v gore, se pravi skoraj vsako nedeljo,

sem vzel s seboj fotoaparat, takšen na plošče, s katerim sem napravil na stotine pokrajinskih posnetkov. Prav zato je odbor alpinističnega kluba Skala, ki je kupil v zastavljalnici šest kilogramov težko filmsko kamero Ertl, poveril meni nalogo, da posnamem film o naših gorah. Bil pa je še ene razlog za to : pri snemanju s kamero je moral snemalec sam enakomerno obračati ročico, da je poganjal filmski trak naprej. Kot muzik sem imel razvit smisel za ritem in sem bil zategadej najbolj primeren za to opravilo. Za notranje posnetke nismo imeli žarometov. Pomagali smo si, kot smo vedeli in znali. Ko smo snemali prizor v planšarski koči, smo morali razkriti streho, ker drugače nismo mogli priti do potrebne svetlobe."

Razumljivo je, da ustvarjalci prvega slovenskega celovečernega filma le s svojim izrednim navdušenjem in borno opremo, ki jim je bila na voljo, niso mogli stopiti ob bok takratnim evropskim filmskim tokovom. Vendar pomen filma dvigujejo prikazi narave in ljudi iz časov, ko je v Julijskih Alpah nastajal Triglavski narodni park. Pri tem ne moremo dvomiti niti v njihov umetniški, niti v dokumentarni pomen. Pa ne le mrtvi posnetki, tudi sodelujoči so v tistem času in tudi kasneje bili v središču gorniškega in naravovarstvenega življenja in delovanja v Sloveniji. Znali so povezati umetnost in stroko, duha in razum, in s tem ustvariti temelje na katerih se v našem narodu trudimo graditi ohranjanje naravnih in duhovnih vrednot.

Jurij Dobravec,
Triglavski narodni park (SI)

Sodelovanje pri osveščanju javnosti : Igra treh vrhov

Gorske kočje so prve, ki odpirajo vrata k občutljivi naravi in bi zato morale posebno pozornost nameniti predvsem na področju osveščanja javnosti.

Zato je odsek nacionalne komisije za zavarovanje gora iz Nice, del CAF, realiziral pedagoško igro, ki jo financira ministrstvo za mladino in šport. Ta igra je bila poskusno izvedena v 4 gorskih kočah v narodnem parku Mercantour. S skupnim sodelovanjem bi se igra pozneje lahko uveljavila tudi v drugih narodnih ali regijskih parkih, celo v drugih gorskih državah...

Igra 3 VRHOVI deluje na podlagi poti, ki so označene na listih : na sprednji strani lista so vprašanja, pogosto opremljena z ilustracijami (akvareli, fotografije), ki obravnavajo zelo konkretne ekološke vidike in se navezujejo na določen prostor (rastlinstvo, živalstvo, varovanje okolja), kot tudi kulturne in zgodovinske vidike gorske pokrajine, na katero se igra nanaša. Odgovori z dodatnimi informacijami so na drugo strani lista. Bistvo igre je, da »poznavanje« pripomore k »občudovanju«, to pa k »spoštovanju« narave. (K igri je priložen tudi zemljevid gora).

Po prvem poskusu in po 1000 naslednjih vzorci bo igra dopolnjena z novimi lističi in ilustracijami. Da bi prišlo do izmenjav znanj in kultur, bomo lističe izmenjali tudi med regijami in pokrajinami.

če vas kot javnost ali park ta igra zanima in bi radi prispevali svoje informacije, kritike ali pa bi radi dobili vzorce igre, se obrnite na :

Leo Dubois, elektronski naslov : lealpes@caramail.com.

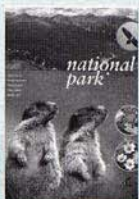

V'hod v park © Patrick Vallat, Parc national de la Vanoise (F)

Publikacije

ENCIKLOPEDIJA O ALPAH

Založniška hiša Glénat (F) bo izdala Enciklopedijo o Alpah. Alpska mreža je veliko člankov namenila zavarovanim območjem. Številni med vami ste se odzvali našemu predlogu in prispevali članek o vašem zavarovanem območju. Članke smo posredovali založniški hiši Glénat. O izidu enciklopedije, ki bo naknadno prevedena tudi v angleščino, italijanščino in nemščino, vas bomo obvestili.

CD-ROM NARODNI PARK

Doma ali v šoli : najnovejši produkt Švicarskega narodnega parka je zgoščenka, ki odpira okno raznovrstnosti na naravo. Številne fotografije, izčrpní teksti, interaktivni panorami, video, virtualni poleti in igre omogočijo bližje spoznavanje največjega zavarovanega švicarskega območja. Odločite se lahko za pohodniške poti, življenjski prostor živali in rastlin ali pa za kraj srečanja z naravo. Kdor si želi spoznati Narodni park z očmi brkatega sera, ne bo razočaran : virtualni poleti omogočijo enkratno izkušnjo! Po zaslugi modela 3D Narodnega parka, dobro razporejenih menijih in detajlirane indeksa ne boste nikoli izgubili celotnega pregleda. Razne igre bodo zgrabile pozornost družin in vzbujale željo po natančnem opažanju.

Najvažnejše na kratko : CD-ROM za Mac in PC (za uporabo sistema je potrebno : procesor s 233 MHz, Windows 98 ali novejša verzija, Mac OS 8.1 ali večji). Čez 800 fotografij, izčrpní teksti z nešteti notranjimi in zunanjimi povezavami (funkcije nadteksta), 18 interaktivnih in med seboj povezanih panoram na 360°, virtualni poleti, video, zvoki. Dimenzije : ca. 450 Screens. Jeziki : na isti zgoščenki nemški, romanski, francoski, italijanski in angleški

Cena : CHF 89.-. Za šole so na razpolago tudi posebne licence

Izdajatelj : Schweizerischer Nationalpark Nationalparkhaus 7530 Zernsee
www.nationalpark.ch (Demo) info@nationalpark.ch

ALPE ŠT. 16 : RAZDELJENA NARAVA : PARKI IN POKRAJINE

Številka o pokrajinah, parkih in pogledu, ki zadeva te elemente našega okolja, 112 strani.

INFORMACIJE BREZ MEJA O ALPAH

CIPRA, Mednarodna komisija za varstvo Alp predstavlja nov informativni načrt na spletnih straneh : vsaki teden bodo poslani zadnje novice z okrožnico v nemščini, italijanščini, francoščini in slovenščini. Te bodo na razpolago tudi v spletu in vsaki mesec bo objavljen njih povzetek v angleščini. Na spletni strani bodo nadalje objavljene še druge informacije kot bibliografija, obvestila o predstavitev, uradni dokumenti in dosjeji. Ciljne skupine so na primer Nevladne organizacije (NGOs), uprave ali mediji. Predhodni načrt medijske službe je financiral Zvezni švicarski urad za okolje, gozdove in krajino, BUWAL. Ustanova MAVa v Švici omogoča sedanjo dejavnost.

Mreža zavarovanih območij v Alpah

Tél : +33 / (0)4 92 40 20 00
Fax : +33 / (0)4 92 40 20 01
Urednik publikacije : Guido Plassmann
Koncept - oblikovanje : Boris Opolka

Micropolis - Isatis
F - 05000 GAP
e-mail : info@alparc.org
Internet : <http://www.alparc.org>
Koordinacija : Guido Plassmann, Emmanuelle Brancat
Izdaja : Rete Alpina

Prevodi

F. Bibic, A. Bousquet, E. Brancat, I. Cotic, T. Markun, D. Moscone, K. Röthig, S. Unterreiner.

Izdano z podporo Ministrstva za ekologijo in trajni razvoj, Regije Provence-Alpes-Côte d'Azur, Regije Rhône-Alpes in Narodnega parka Les Ecrins.

Izdano v francoščini, italijanščini, nemščini, slovenščini.

Reproduciranje dovoljeno ob navedbi vira.

Nr. ISSN : 1282-2507

Hvala naš institucionalnim partnerjem:

